

Toelichting Deltaplan Agrarisch Water i.r.t. ANLB 2016

Aanleiding

Het Rijk (Ministerie EZ en I&M), provincies, waterschappen en LTO Nederland hebben in januari 2013 afgesproken om via het Deltaplan Agrarisch Water (DAW) gezamenlijk aan de nationale wateropgaven te gaan werken, in combinatie met de versterking van land- en tuinbouw. Dat houdt in: werken aan een duurzaam watergebruik en de emissies naar het oppervlakte en grondwater terug te dringen. Daarbij kunnen de agrarische collectieven t.b.v. het agrarisch natuur en landschapsbeheer een ondersteunende rol vervullen.

Doelen

Het DAW heeft de volgende ambities geformuleerd:

- 1) de waterkwaliteitsproblemen in het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW) zijn in 2021 (80%) en 2027 (100%) opgelost;
- 2) de agrarische watervoorziening is in 2021 duurzaam op orde;
- 3) door gebiedsprocessen, nieuwe ruimtelijke instrumenten en innovatieve technieken het agrarisch productiepotentieel op regionaal niveau met 2% per jaar te vergroten.

Deze laatste ambitie is geformuleerd vanuit de gedachte dat door de klimaatveranderingen en de toenemende vraag vanuit de landbouw voor zoet water er door een passende ruimtelijke invulling en met innovatieve waterbesparende maatregelen een productievergroting voor de agrarische bedrijven mogelijk wordt van tenminste 2% per jaar. De oplossing van het waterkwantiteitsvraagstuk kan liggen in een grotere mate van zelfvoorziening op bedrijfs- en gebiedsniveau. Daarnaast zal een nieuwe ruimtelijke afwegingsystematiek leiden tot een zuiniger ruimtegebruik. Het gevolg hiervan zal zijn dat het verlies aan landbouwgrond voor andere functies afneemt. Tegelijkertijd zou door optimalisatie van de beheerregelingen voor het agrarisch natuur- en landschapsbeheer met de daaraan gelieerde waterbeheermaatregelen, ruimte voor water kunnen worden gerealiseerd.

Uitwerkingsstappen

Hoe worden deze ambities bereikt? Dit zal in vier stappen plaatsvinden.

Stap 1: zelf een inventarisatie maken en afstemming met het waterschap zoeken

De uitvoering van het DAW kent 4 schaalniveaus (nationaal, bovenregionaal, gebiedsniveau en bedrijfsniveau), waarbij voor het agrarisch collectief vooral de regionale aanpak interessant is. De regio bepaalt via de bestaande overlegstructuren zijn eigen gebiedsopgaven. Dat houdt in dat u samen met uw waterschap en LTO-afdeling gaat bekijken welke maatregelen in uw gebied uitgevoerd kunnen worden. Hierbij worden de

gebiedsgerichte knelpunten, die verband houden met het complexe water en bodemsysteem, geïnventariseerd.

In veel provincies geeft men momenteel al vorm aan het agrarisch waterbeheer door het opzetten van pilots en het uitvoeren van actieplannen. Het is belangrijk om daar vanuit het agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLB) aansluiting bij te zoeken.

Stap 2: project ideeën formuleren en bespreken

Vanuit het ANLB kan op het DAW ingespeeld worden via de gebiedsaanvragen. De focus ligt hierbij op kansrijke, robuuste maatregelen voor waterkwaliteit en –kwantiteit, die geïmplementeerd kunnen worden. Denk hierbij aan systemen voor zuinig watergebruik, peilgestuurde drainage en aan de relatie water en bodem, waar o.a. akkerranden en natuurvriendelijke oevers een rol van betekenis kunnen spelen. En natuurlijk is het van belang om aandacht te hebben voor emissiebeperkende maatregelen, zodat de doelen in het kader van de KRW ook daadwerkelijk gerealiseerd zullen worden.

De gebiedsvisie, op basis waarvan de gebiedsaanvraag door het collectief wordt gedaan, kan ook aanleiding geven om voor de meer specifieke waterzaken een gebiedseigen water(beheer)plan op te stellen, waarin de verschillende voorgestelde maatregelen zijn uitgewerkt.

Stap 3: afstemming met provincie

In verband met de toekomstige financiering van deze water- en bodemgerelateerde activiteiten is het van belang dat daarover ook met de provincie overleg plaatsvindt (zo nodig samen met het waterschap en andere gebiedspartijen). Al was het alleen al om de financiering via het POP3 maatregelen fiche mogelijk te maken.

Binnen het Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP) 3 is water als een apart thema opgenomen. Insteek daarbij is vooral de verbetering van de waterkwaliteit. Tegen deze achtergrond zijn er maatregelen mogelijk voor onder andere innovatie, groen blauwe diensten, klimaat, de nitraatrichtlijn en de KRW.

Stap 4: uitvoering van het watergebiedsplan

Samen met de partijen het ingediende en goedgekeurde watergebiedsplan uitvoeren. Daarvoor is binnen het collectief een uitvoeringsorganisatie opgericht.